

شنبه **• ۲۳ آبان ۱۳۹۴** **•** سال سیزدهم **•** شماره ۲۴۴۷ **•** ۹

شرق

جهان

فضاهای نو، فضاهای گمشده؛ **چندروایت از جایزه معماری آسیا**

صفحه ۱۰

انسان مرگ را اهلی می‌کند؛ **گفت‌وگوبا بارید گلشیری**

صفحه ۱۱

به آینده حرف‌هام امیدوار شدم؛ **گفت‌وگوبا مهسا احمدی**

صفحه ۱۲

نگاه

فشار حزب «استقلال» بر کامرون

نسبت به باقی‌ماندن بریتانیا در چارچوب اتحادیه اروپا و حصول توافق میان مقام‌های دولت محافظه‌کار و مقام‌های اتحادیه اروپا خوش‌بین است. پروفسور «راجر اسکولی»، استاد دانشکده روابط بین‌المللی دانشگاه «کاردیف» بریتانیا و رئیس پیشین شورای تحقیقات اقتصادی و اجتماعی بریتانیا، معتقد به علنی‌ترشدن اختلافات موجود میان محافظه‌کاران به‌خصوص جناح راست سنتی آن حزب با اکثریت اعضا و همچنین فشارهای وارده از سوی حزب راست‌گرای افراطی «استقلال» بر «دیوید کامرون»، نخست‌وزیر بریتانیا، برای برگزاری همه‌پرسی است. این استاد دانشگاه که عمده فعالیت‌های پژوهشی‌اش درباره روند عضویت در اتحادیه اروپا بوده، در گفت‌وگو با «شرق» نکاتی را درباره چشم‌انداز همه‌پرسی پیش‌روی بریتانیا برای تصمیم‌گیری پیرامون وضعیت عضویت آن کشور در اتحادیه اروپا بیان کرد.

● **نباید دچار خطا در درک مسائل**
بریتانیا شد و گمان کرد که حزب محافظه‌کار تصمیم به خروج از اتحادیه اروپا گرفته است. دولت «کامرون» تنها خواستار ایجاد تغییرات و اصلاحات در برخی از ضوابط و شروط اتحادیه اروپاست و همواره تأکید کرده که با انجام گفت‌وگو می‌توان به توافق رسید و کماکان در اتحادیه باقی ماند.

● **ریشه مشکلات**
کنونی مربوط به شش‌سال گذشته است. اتحادیه اروپا در مواجهه با چالش‌های سالیان اخیر به‌خصوص مشکلات اقتصادی اروپا ناتوان بوده است.

● **دستیابی به راه‌حلی**
که همگان از آن راضی باشند ناممکن است.
باین‌حال، احتمال آنکه با ایجاد تغییرات جزئی در وضعیت بریتانیا در اتحادیه موافقت نشود بالااست. در نتیجه، در صورتی که نتیجه مذاکرات میان مقام‌های بریتانیایی و اتحادیه اروپا موفقیت‌آمیز باشد، در همه‌پرسی نیز اکثریت شهروندان بریتانیا با اصلاحات موافقت خواهند کرد و لندن برای مدت قابل‌توجهی در چارچوب اتحادیه اروپا باقی خواهد ماند.

● **یکی از اصلی‌ترین** عواملی که کامرون را وادار به برگزاری همه‌پرسی کرده، فشار وارده از سوی جناح راست حزب محافظه‌کار و همچنین حزب راست‌گرای افراطی «استقلال» بریتانیا بوده است. این جریان‌ات موفق شده‌اند تا نظر مساعد بخشی از رای‌دهندگان سنتی حزب محافظه‌کار را به‌سوی خود جلب کنند.

● **باوجود آنکه** کامرون میل به خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا ندارد؛ باین‌حال، به دلیل تلاش برای حفظ انسجام حزبش (محافظه‌کار) مجبور به برگزاری همه‌پرسی شده است تا در نتیجه آن بتواند اعضای حزب را در کنار یکدیگر نگه دارد. بدنه اصلی حزب محافظه‌کار خواستار خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا نیستند.

● **اختلافات جدی** در درون حزب محافظه‌کار در اروپا دست‌کم در طول ۳۰ سال گذشته وجود داشته است. همه‌پرسی باعث علنی‌ترشدن و عمومی‌ترشدن آن خواهد شد. باین‌حال، قطعا تصمیم نهایی با شهروندان بریتانیایی است که نشان خواهند داد آیا خواستار باقی‌ماندن در اتحادیه اروپا هستند یا خیر.

● **به‌گمانم** نتیجه همه‌پرسی منجر به باقی‌ماندن بریتانیا در اتحادیه اروپا و حفظ نسبی وضع موجود خواهد شد. کامرون پس از آن می‌تواند به رایشنی با مقام‌های اتحادیه ادامه دهد که در نتیجه آن پیروزی از آن کارزار حامی عدم‌خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا خواهد شد.

● **هیچ‌یک** از کشورهای عضو اتحادیه اروپا از جمله آلمان خواستار خروج بریتانیا از آن اتحادیه نیستند. باین‌حال، آنان نمی‌خواهند با صرف هر هزینه‌ای بریتانیا را در داخل اتحادیه نگه دارند. دولت کامرون در طول سالیان اخیر در ایجاد روابط قوی با شرکای اروپایی موفق نبوده است. باین‌حال، در صورت دستیابی به توافق، او و اعضای کابینه‌اش باید برای گسترش همکاری‌ها با سایر کشورهای اروپایی سخت‌کوشانه‌تر کار کنند. این موضوع ازآن‌رو ضروری است که فرانسه و آلمان هم‌اکنون روابطی قوی با یکدیگر دارند و این رابطه مستحکم‌تر از روابط هر یک از دو کشور با بریتانیاست.

● **هرچه** به زمان برگزاری همه‌پرسی نزدیک شویم نقش احزاب ایوزیسیون برنگرت‌تر خواهد شد. در جریان کارزار انتخاباتی اخیر حزب کارگر مخالفت با برگزاری همه‌پرسی برای تصمیم‌گیری پیرامون چشم‌انداز بریتانیا در اتحادیه اروپا را ابراز کرد. باین‌حال، واقعیت آن است که اکثریت خواستار روی‌کارآمدن دولت محافظه‌کاران بودند و همه‌پرسی نیز در تاریخ معین‌شده برگزار خواهد شد. در چنین شرایطی ادامه مخالفت با خواست عمومی کاری غیرعقلانی خواهد بود. باوجوداین ، احزاب کارگر، لیبرال‌دموکرات، سبزها، حزب ملی اسکاتلند و حزب «پلید سیمرو» ولز همگی خواستار باقی‌ماندن بریتانیا در اتحادیه اروپا هستند.

● **موضوع** اسکاتلند یکی از حساس‌ترین مسائل پیش‌روی بریتانیاست، اکثریت اسکاتلندی‌ها پیش از آنکه خواستار باقی‌ماندن در کنار بریتانیا باشند، خواستار تداوم حضور در اتحادیه اروپا هستند. احتمالا در صورت رای مثبت بریتانیایی‌ها به خروج آن کشور از بریتانیا، اسکاتلندی‌ها به خروج از بریتانیا رأی مثبت خواهند داد.

یادداشت

هزینه‌های خروج از اتحادیه اروپا

عشق و نفرت بریتانیا نسبت به برقراری ارتباط با اتحادیه اروپا موجب دهه‌ها سردرگمی دولت‌های مختلف این کشور شده است.

دو سال پیش، «دیوید کامرون»، نخست‌وزیر این کشور، گفت که می‌خواهد برای یک‌بار هم رک شده، پاسخ روشنی به این سؤال بدهد. برای ماندن یا خروج از اتحادیه، او و محافظه‌کاران برگزاری یک همه‌پرسی را پیشنهاد دادند.

این استراتژی خطرناکی است، زیرا جنگ محافظه‌کاران درباره اروپا، باعث شد تا حزب، پشت «مارگارت تاجِر» و «جان میجر»، پیشینیان محافظه‌کار او را، خالی کند. همچنین فاصله زیادی با خواست «وینستون چرچیل»، چهره برجسته و تاریخی بریتانیا، دارد که صحبت از ایالات متحده اروپا می‌کرد.

مخالفان اتحادیه اروپا با بدبینی به این موضع می‌نگرند و می‌گویند امکان دارد محافظه‌کاران به‌عهده‌هایشان درباره همه‌پرسی عمل نکنند.

باوجوداین در بریتانیا همه توافق دارند که خروج از اتحادیه اروپا اثرات زیادی روی اقتصاد خواهد گذاشت. «نایجل فاراز»، رهبر حزب «یوکیپ»، از موافقان برگزاری همه‌پرسی است و تلاش زیادی کرده و خواهد کرد تا این اتفاق روی دهد. او نماینده بریتانیا در پارلمان اروپاست، اما موضوعی مخالف اروپا را واحد دارد.

فاراز می‌گوید که خروج از اتحادیه به سود اقتصاد کشورش است و باعث رشد و شکوفایی بریتانیا می‌شود، اما اقتصاددانان زیادی با او هم‌نظر نیستند.

اکثریت اعضای اتاق بازرگانی بریتانیا تکرک اتحادیه اروپا را به ضرر کشورشان می‌دانند و مخالف آن هستند.

«نایجل شین وارد»، از گروه «تجارت در اروپای نوین»، اما می‌گوید: «۴۵ درصد صادرات ما به کشورهای عضو اتحادیه اروپاست. خواهان افزایش صادرات خود به چین و هند هستیم، اما اروپا را نمی‌توان فراموش کرد. اروپا بازار اصلی، ژئوپلیتیک و منطقه‌ای مااست. قوانین اقتصادی می‌گویند که کشورهای نزدیک، همکاران طبیعی و باقوه هستند.

کسانی که خواهان خروج از اتحادیه اروپا هستند، گزینه عقلانی، منسجم و مؤثری ارائه نمی‌کنند». «جیم او نیل»، از اقتصاددانان پیشین «گلدمن ساکس»، نیز بر این باور است که «خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا خطرات زیادی خواهد داشت، اما خلاف حرف خیلی از کارآفرینان و کارشناسان مالی به نظرم ایده خیلی بدی هم نیست. زسرا آینده صادرات ما به کل جهان و کشورهای بزرگ درحال‌توسعه بستگی دارد، نه اروپا. اتحادیه اروپا اهمیت گذشته را ندارد. با وجود تمامی این موافقت‌ها یا مخالفت‌ها تنها رای شهروندان بریتانیا مشخص خواهد کرد که آیا آنان خواهان ماندن در قطار اتحادیه اروپا هستند یا اینکه می‌خواهند در ایستگاه رفراندوم، از آن پیاده شوند.

منبع: یورونیوز

«ویکتوریا هاینمن»، مدرس سیاست بریتانیا در دانشگاه «لیدز»، به «شرق» گفت:

با خروج بریتانیا از اروپا همه بازنده‌اند

شود؟ آیا اتحادیه اروپا پروژه‌ای شکست خورده است؟ نقطه‌ضعف آن اتحادیه چیست؟

فکر نمی‌کنم که اتحادیه اروپا پروژه‌ای شکست خورده باشد. هر کشوری که اتحادیه اروپا را ترک کند آن اتحادیه مجبور است عضو تازه‌ای را بپذیرد و در صورتی که کشوری بزرگ بریتانیا آن اتحادیه را ترک کند، قطعا مشکلاتی ایجاد خواهد شد اما گمان نمی‌کنم اتحادیه با فروپاشی مواجه شود. کشورهای دیگری هستند که خواهان همکاری با اتحادیه اروپا هستند و با میلیارد‌ها یورو کمک مالی از آن حمایت می‌کنند.

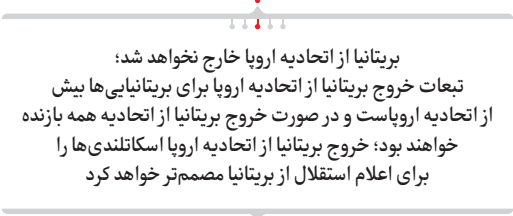
● **آیا فکر می‌کنید** پس از خروج بریتانیا، روند خروج سایر کشورهای عضو اتحادیه اروپا ازجمله یونان و اسپانیا تسهیل خواهد شد؟

واقعاً فکر نمی‌کنم که بریتانیا اتحادیه را ترک کند. گمان نمی‌کنم اسپانیا و یونان برنامه‌ای برای خروج از اتحادیه اروپا داشته باشند. اگر آنان منطقه پولی یورو را ترک کنند این موضوع به طور خودکار به خروج آنان از اتحادیه اروپا نخواهد انجامید.

● **«کارل بِلِت»**، وزیر خارجه پیشین سوئد، اخیراً در مقاله‌ای که

در سایت «پروژه سندیکایی» منتشر شده بود، از «دیوید کامرون»، نخست‌وزیر انگلیس، به دلیل تصمیم به برگزاری همه‌پرسی انتقاد کرده بود و از لزوم ارائه راه‌حلی از سوی بریتانیا نوشته بود که مورد توافق تمام طرفین باشد. آیا این موضوع امکان‌پذیر است؟

احتمالا خیر. اتحادیه اروپا در هر دوره‌ای تا دوره دیگر با تصمیماتی از سوی یکی از اعضا مواجه بوده که سایر اعضا با آن موافق نبوده‌اند. درباره همه‌پرسی نیز وجود موافقت‌ها و مخالفت‌ها طبیعی است و بریتانیا نمی‌تواند تمام طرفین را راضی کند.

● **به‌تازگی «مارین لوپِن»**، رهبر حزب راست‌گرای افراطی «جبهه ملی» فرانسه، از تصمیم بریتانیا برای خروج احتمالی از اتحادیه اروپا استقبال کرد. آیا پس از خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا احتمال تقویت جریان‌ات راست‌گرای افراطی در کشورهای اروپایی وجود ندارد؟

من این‌گونه فکر نمی‌کنم. جبهه ملی فرانسه به هیچ‌گونه حمایتی از جانب بریتانیا نیاز ندارد. واقعاً فکر نمی‌کنم که همه‌پرسی باعث تقویت احزاب راست‌گرای افراطی باشد گرچه اکثر احزاب رادیکال راست‌گرا و چپ‌گرا سیاست ضداروپایی را در پیش گرفته‌اند.

● **تبعات اقتصادی خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا برای آن کشور چیست؟**

ما واقعاً در این‌باره اطلاعات دقیقی نداریم. در بهترین حالت حدس و گمان‌ها بر این مبناست که این موضوع به اقتصاد بریتانیا لطمه می‌زند و برای آن مخرب است چراکه پس از خروج احتمالی، روند بازنوسیی دوباره قوانین آغاز می‌شود که خود بر روند سرمایه‌گذاری‌ها و رونق کسب‌وکار تأثیر منفی خواهد گذاشت.

● **از خروج احتمالی بریتانیا از اتحادیه اروپا کدام طرف بیشتر ضرر می‌کند بریتانیا یا اتحادیه اروپا؟**

اگر بریتانیا به خروج از اتحادیه اروپا رای دهد، هر دو طرف بازنده‌اند اما بریتانیایی‌ها بیشتر. اتحادیه اروپا ۲۷ کشور عضو را در خود جای داده است از جمله کشور مهم آلمان و حتی در صورت آسیب‌دیدن نیز به عمر خود ادامه خواهد داد. برای بریتانیا اما وضعیت متفاوت است. این کشور پس از خروج احتمالی از اتحادیه اروپا باید سعی کند تا میزان تجارت جهانی خود

چالش‌های اقتصادی، مشکلات زیست‌محیطی، بدترشدن وضعیت حقوق بشری و کاهش قدرت و توان بریتانیا برای حل منازعات نظامی همگی از جمله مواردی هستند که دکتر «ویکتوریا هاینمن»، مدرس سیاست بریتانیا در دانشگاه «لیدز»، آنها را تنها نمونه‌ای از تبعات گسترده خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا می‌داند. باین‌حال، او بر این باور است که بریتانیا از اتحادیه اروپا خارج نخواهد شد و اکثریت بریتانیایی‌ها در همه‌پرسی به خروج رای منفی خواهند داد. این کارشناس مسائل سیاسی بریتانیا که عمده تمرکز پژوهش‌هایش را روی مسائلی چون سیاست خارجی حزب محافظه‌کار در اوایل دهه ۹۰ میلادی، سیاست خارجی حزب کارگر و همچنین نقش بریتانیا در تأسیس رژیم اسرائیل قرار داده و در رسانه‌های بریتانیایی حضوری فعال دارد، در گفت‌وگو با «شرق» از تبعات احتمالی خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا گفت گرچه مصرانه تأکید داشت که وقوع این امر بسیار نامحتمل خواهد بود.

● **دلیل اصلی** تصمیم بریتانیا برای خروج از اتحادیه اروپا چیست؟ مشکلات اقتصادی، تفاوت‌های فرهنگی یا علل سیاسی؟ مخالفت «دیوید کامرون»، نخست‌وزیر بریتانیا، با سیاست‌های اتحادیه اروپا تا چه اندازه در این تصمیم‌گیری مؤثر بوده است؟

می‌توانم بگویم که بریتانیا از اتحادیه اروپا خارج نمی‌شود. اکثر کارشناسان مسائل سیاسی بریتانیا از جمله من فکر نمی‌کنیم که بریتانیا اتحادیه اروپا را ترک کند. دلیل برگزاری همه‌پرسی واقعاً پیچیده است. حزب محافظه‌کار نزاعی داخلی در سر موضوع آینده باقی‌ماندن بریتانیا در اتحادیه اروپا دارد. آنان نگران ظهور و افزایش محبوبیت حزب راست‌گرای افراطی «استقلال» هستند و خواستار سازش با آن حزب شده‌اند چراکه می‌تواند تهدیدی علیه جایگاه حزب محافظه‌کار باشد. مسئله مهاجرت از اتحادیه اروپا موضوعی است که در بریتانیا مطرح است و موضوع دیگر میزان امتیازاتی است که بریتانیا به اتحادیه اروپا داده و در مقایسه با آنچه لندن از آن اتحادیه گرفته بسیار کمتر است.

● **تأثیر حزب «استقلال»** بر تصمیم اخیر محافظه‌کاران برای موافقت با برگزاری همه‌پرسی تا چه میزان بوده است؟

فکر می‌کنم حزب «استقلال» واقعاً حزب محافظه‌کار را ترسانده و موجب شده تا آن حزب به سمت برگزاری همه‌پرسی حرکت کند و تا حدودی بر اختلافات داخلی فائق آید.

● **آیا فکر می‌کنید** اختلافات داخلی حزب محافظه‌کار روی همه‌پرسی تأثیر بگذارد؟

گمان می‌کنم همه‌پرسی باعث اتحاد بیشتر محافظه‌کاران می‌شود تا آنکه عاملی برای تشدید اختلافات میان آنان باشد.

● **رویکرد اتحادیه اروپا تا چه اندازه در تصمیم بریتانیا برای خروج از آن اتحادیه مؤثر بوده است؟** تا چه میزان اتحادیه اروپا مقصر وضعیت کنونی ایجادشده است؟ آیا فکر می‌کنید اتحادیه اروپا آمادگی مواجهه با خروج بریتانیا از آن اتحادیه را خواهد داشت؟

فکر می‌کنم اتحادیه اروپا و بریتانیا می‌توانند بدون یکدیگر زندگی کنند اما پیشرفت آنها بدون هم ناممکن خواهد بود. به‌نفع هر دو طرف است که در کنار یکدیگر باقی بمانند. من فکر می‌کنم اتحادیه اروپا سازمانی است با مشکلات عدیده. باین‌حال، گمان نمی‌کنم سایر اعضا نیز بگذاردند بریتانیا از اتحادیه اروپا خارج شود.

● **به‌تازگی «کمال درویش»**، وزیر پیشین اقتصاد ترکیه، گفته بود که مشکل اتحادیه اروپا در سالیان اخیر توجه بیش از اندازه به مسائل اقتصادی و بی‌توجهی به تفاوت‌های فرهنگی و هویتی اعضایش بوده است. نظر شما در این‌باره چیست؟

ترکیه به طور آشکار در رابطه با اتحادیه اروپا در وضعیت دشواری قرار گرفته است و این دیدگاه برآمده از آن شرایط و از منظر کسی است که از خارج اتحادیه به‌درون آن می‌نگرد. در بریتانیا نگاهی در تضاد با چنین رویکردی وجود دارد. در این کشور نظر غالب بر این است که اتحادیه اروپا بیش از اندازه در مسائل اجتماعی کشورهای عضو مداخله کرده و به میزان کافی به مسائل اقتصادی توجه نداشته است. بخشی از آن به این دلیل است که بریتانیا عموماً مایل به بهره‌مندی از منافع اقتصادی عضویت در اتحادیه اروپا بوده تا تن‌دادن به اصلاحات اجتماعی. در نتیجه، بسیاری از سیاست‌مداران بریتانیایی ترجیح می‌دهند تا بر اقتصاد تمرکز کنند.

● **آیا ممکن** است که اتحادیه اروپا پس از خروج بریتانیا دچار بحران